

Tarpanai

Tarpanai – laukiniai žirgai. Jie gyveno Lietuvoj maždaug prieš 8,000 metų, o išnyko prieš 200 metų. Dabar lietuviai bandys vėl juos veisti.

Laukiniai žirgai – tarpanai – matai juodą juostą ant nugaros?
(iš bernardinai.lt)

Tarpanai nedideli, bet stiprūs ir energingi. Tarpaną galima atpažinti iš to, kad jo karčiai stovi ir išilgai nugaros tiesiasi tamsi juosta.

Tarpaniukas su stovinčiais karčiais (iš naturephoto.lt)

Galimas daiktas, kad paskutinis laisvas tarpanas krito 1879 metais Ukrainoje. Turbūt tarpanai išmirė todėl, kad juos labai

gaudydavo ir maišydavo su naminiais arkliais.

Manoma, kad iš tarpanų galėjo kilti lietuviška žemaitukų veislė. Žemaitukai irgi maži, energingi ir stiprūs.

Žemaitukai maži, bet stiprūs – kaip tarpanai (iš efoto.lt)

Dabar žmonės bando atkurti išnykusią tarpanų veislę. Jie maišo Sorajos ponius ir Lenkijos konik veislę.

Sorajos ponis (iš arkliai.info)

Lenkijos konik veislės arkliai (iš arkliai.info)

Pirmasis atkurtasis tarpanas gimė 1933 metais Vokietijoje. Anot vokiečių, tarpanai naudingi miškams ir pievoms išvalyti. Mat jie gyvena miškuose ir ėda nukritusias šakas, krūmokšnius, ilgą žolę.

Vokiečių mokslininkų atkurti tarpanai (iš horsebreeds.findthebest.com)

Du tarpanai buvo atvežti iš Lenkijos į Lietuvą ir jau ganosi netoli Aukštaitijos nacionalinio parko. Kol kas jie gyvena aptvare. Vėliau, pasitarus su mokslininkais, jie gali būti paleisti į laisvę.

Ar gerai, kad lietuviai bando Lietuvoje veisti tarpanus?

Žodynėlis.

tarpanas: laukinis arklys, kurio genai lieka prijaukintuose Europos žirguose; *tarpan*

laukinis: neprijaukintas, gyvenantis miškuose be žmonių pagalbos; *wild*

išnykti: išmirti, nebelikti; *to die out, to become extinct*

vesti: planingai, naudojant esamus patelės ir patino genus, maišyti veisles, kad išsivystytų nauja veislė; *to breed*

karčiai: plaukai, augantys ant arklio sprando; *mane*

laisvas: gyvenantis ne aptvare, o laisvėje; *free*

žemaitukas: lietuviškų žirgų veislė, viena seniausių žirgų veislių Europoje, žinoma jau nuo VI-VII amžiaus

Sorajos ponis: manoma, kad jie kilę iš tarpanų ir Azijos laukinių arklių, ir davė pradžią Ispanijos žirgų veislėms. Jų nedaug beliko; *Sorraia pony*

konik: (lenkiškai – arkliukas) lenkiška arklių veislė, nekilusi iš tarpanų, bet turinti labai panašių bruožų; *konik*

veislė: rūšis, turinti savo ypatingus bruožus; *breed*

tiesiogiai: tiesiai, šiuo atveju, tarpanų genai sumaišyti su vienos kitos veislės genais; *directly*

atkurtas: iš naujo sukurti; *recreated*

ganytis: ėsti žolę; *to graze*

aptvaras: vieta, apsaugota kokiomis sienomis ar tvora; *fenced-in area*